

er da selvfølgelig tilfælde, hvor der er argumenter, der taler for, at det ligger på én måde det ene sted og en anden måde det andet sted.

Så vil jeg også gerne til slut understrege, at det for os også handler om, at vi i Folketinget gør os klart, at der er to måder, vi kan arbejde på. Vi kan sige, at en handlingsplan må bruge 100 mio. kr. på det problem, og så bliver der løst så meget, der kan, eller vi kan lave en handlingsplan, hvor vi siger: Vi vil nå 0,01, uanset hvad det koster. Vi skal gøre os klart, at vi ikke lægger os på en ulden mellemvej.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 117:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af tilsyn med lov om kemiske stoffer og produkter.

Af Anni Svanholt (SF) og Steen Gade (SF).
(Fremsat 26/3 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg er glad for, at vi med SF's beslutningsforslag får mulighed for at drøfte, hvordan vi kan styrke tilsynet på kemikalieområdet.

Jeg har netop fremlagt handlingsplanen for en bedre håndhævelse af miljølovgivningen, den, vi også kalder Lov og Orden på Miljøområdet.

Planen indeholder som bekendt en række initiativer, som jeg vil tage for at opnå en bedre håndhævelse af kemikalielovgivningen.

I forbindelse med præsentationen af planen lovede jeg at komme med en samlet redegørelse for Miljøstyrelsens tilsynsindsats. Jeg er dermed enig i, at der er behov for at undersøge, om tilsynsarbejdet er organiseret på en måde, så vi opnår færrest mulige overtrædelser af lovgivningen.

Særlig på kemikalieområdet vil jeg på baggrund heraf udforme en strategiplan for tilsynet. Planen skal bl.a. indeholde en vurdering af, om der bør ændres på fordelingen af tilsynsopgaverne på de relevante myndigheder.

Jeg kan oplyse, at der i produktregisterets database er registreret ca. 1.400 importører og producenter af mærkningspligtige kemiske produkter, og med mængdeoplysninger. Heraf importerer og producerer knap 300 virksomheder mere end 100 t pr. år, og godt 350 importerer og producerer mellem 10 og 100 t pr. år. Hertil skal lægges ca. 2.300 detailhandlere og grossister, som sælger kemiske produkter, samt et ukendt antal importører og producenter af varer, der afgiver kemiske stoffer, f.eks. nikkel i smykker.

Jeg skal gøre forslagsstillerne opmærksom på, at det er Miljøstyrelsens umiddelbare vurdering, at de foreslåede ændringer kan udføres på grundlag af den eksisterende lovgivning.

Et tilsyn i den størrelsesorden, som SF foreslår, vil dog kræve en betydelig tilførsel af nye ressourcer, ikke bare til Miljøstyrelsen, men muligvis også til en række andre myndigheder, der er tillagt tilsynsforpligtelse, herunder f.eks. Arbejdstilsynet og kommunerne. Jeg vil ikke være afvisende over for en drøftelse af tilsynets omfang og organisering, men vi skal selvfølgelig sikre os, at pengene er givet rigtigt ud.

Miljøstyrelsen vægter allerede i dag et målrettet tilsyn, herunder tilsyn på områder, hvor de danske regler er strengere end EU-reglerne, samt tilsyn med import af nye stoffer fra tredjelande. Hertil kommer vægtningen af vejledningen på særlige problemområder, gennemførelse af informationskampagner samt udarbejdelse af førnævnte strategiplan på kemikalieområdet. Jeg vil desuden bede Miljøstyrelsen undersøge mulighederne for at indføre brugerbetaling i forbindelse med tilsyn hos store kemikalieproducenter, importører og leverandører.

Jeg er positiv over for forslaget om at lade Miljøstyrelsen udarbejde en årlig offentlig

beretning over tilsynet efter lov om kemiske stoffer og produkter, og jeg har derfor bedt Miljøstyrelsen om at sørge for, at de interne årlige beretninger fremover bliver gjort offentlige.

Endelig vil jeg udtrykke sympati for forslaget om at graduere mængdegrænserne for stoffer efter farlighed, men jeg vil gerne understrege, at mange af stofferne i dag er EU-regulerede. Jeg vil foreslå, at punktet eventuelt bliver drøftet nærmere i udvalget, når vi ser på forslaget.

På baggrund af disse bemærkninger ser jeg frem til et positivt udvalgsarbejde.

Lis Greibe (S):

Hver eneste dag udsættes vi for tusindvis af kemiske stoffer, både på arbejdet og i fritiden. Kemiske stoffer bruges til fremstilling af mange produkter, og de findes i vort arbejdsmiljø og i det ydre miljø. Mange af disse stoffer er giftige, og derfor fastsætter myndighederne grænseværdier, som gør det muligt for os at udnytte stoffernes tekniske fordele og samtidig undgå risici.

Der anvendes i dag omkring 20.000 kemiske stoffer og markedsføres omkring 70.000 kemiske produkter i Danmark, og der opfindes i rasende tempo nye kemiske stoffer, nye former for sammensætning af vore i virkeligheden ganske få grundstoffer.

Der dukker desværre også til stadighed nye skadelige følgevirkninger op efter kemiske stoffer, som har været i brug i mange år, virkninger, som man ikke har set tidligere, og som det derfor ikke har været muligt at undersøge; det gælder f.eks. østrogenlignende stoffer.

Der er ikke altid klarhed over, hvordan sammenblandingen af kemiske stoffer indvirker på mennesker, og nedbrydningsprodukterne er nogle gange mere farlige end moderproduktet, hvilket øger mængden af potentielt farlige stoffer betragteligt.

Jo, der er absolut grund til at være oppe på mærkerne og være bevidst om det ansvar, som også vi politikere har, og i Socialdemokratiet er vi ganske klar over den foruroligende risiko, der ligger i, at mennesker udsættes for så mange farlige kemiske stoffer.

Dagens beslutningsforslag fremsat af SF lægger op til en skærpelse af tilsynet med, at der reelt leves op til loven om kemiske stoffer og produkter. I beslutningsforslaget forsøges en præcisering af den ånd, der ligger bag, og her gives bud på skærpede tilsynsprincipper ved fastsatte grænser.

Hermed skyder SF efter min mening selv sit forslag i sænk. Man kan ikke opstille en tilsynsfrekvens styret af, hvor mange ton der produceres eller importeres af kemiske stoffer pr. år. Ganske få kilogram af et stof kan være tusind gange mere farligt end tonsvis af et andet. Tilsvarende vil tilsyn mindst hvert tredje år for nogle stoffers vedkommende være alt for lidt.

Jeg vil hellere vende problemstillingen om og spørge: Står det virkelig så galt til med Danmarks måde at håndtere loven om kemiske stoffer på?

Den 9. juli 1993 fik vi en bekendtgørelse om lov om kemiske stoffer, og den er suppleret med ændringslove. I kølvandet på denne lov eksisterer der en lang stribe af bekendtgørelser og vejledninger, der fastlægger grænser og regler. Ministeren har bemyndigelse til fastlæggelse af disse, og det har ikke skortet på ministerens vilje til en indsats på dette område, ligesom ministeren netop har fremlagt en handlingsplan med initiativer også vedrørende kemikalielovgivningen.

Der eksisterer allerede i dag et omfattende kontrolapparat, der lever op til de lovbundne opgaver. Kemikalieinspektionens opgaver omfatter handelskontrol og produktkontrol i form af almindeligt tilsynsarbejde eller i form af organiserede kampagner.

Ud over kemikalieinspektion er Arbejdstilsynet, levnedsmiddelkontrollen og kommunerne de institutioner, der håndhæver kemikalielovgivningen gennem tilsyn og kontrolopgaver.

I stedet for at tale om mere tilsyn eller forsøge via talgrænser at lovfæste tror jeg, at det er andre håndtag, der skal gribes i. Her skal f.eks. nævnes en forebyggende strategi, hvor man inddrager de potentielle forurenere og andre aktører, en adfærdsstrategi, hvor virksomheder og mindre erhvervsdrivende, jordbrugere, befolkning m.v. inddrages i en fælles målsætning og et fælles ansvar og medvirker til, at miljøet og naturen beskyttes og bevares i varieret og ren tilstand til vore efterkommere.

Elektronikken som medhjælper skal også udnyttes bedre.

Teknologinævnet har udarbejdet et glimrende slutdokument og ekspertoplæg fra en konsensuskonference i juni 1995 med titlen »Hvor går grænsen? Kemiske stoffer i mad og miljø«. Her udtrykkes naturligvis bekymring over, at udviklingen i anvendelsen af kemiske stoffer går for hurtigt, og det påpeges, at der bør sættes kraftigt på udviklingen af en ren teknologi. Der

opstilles mål, og det konkretiseres, hvordan disse mål kan nås.

Der stilles i dokumentet mange gode og relevante spørgsmål, og der er her et godt materiale at arbejde videre med. Oplysning, information og forskning er vigtig, og Danmarks Miljøundersøgelser har netop udgivet en slags handlingsplan for arbejdet frem til år 2000. Den fortæller, hvad DMU kan og vil, og udgangspunktet er, at miljøpolitik må baseres på viden.

Der er mange muligheder for at bremse for uheldige følgevirkninger af det tiltagende forbrug af kemiske stoffer, og Socialdemokratiet vil meget gerne arbejde videre med emnet. Vi mener, at der skal sættes ind på mange fronter, men vi mener ikke, at det fremsatte beslutningsforslag er gennemarbejdet og dokumenteret.

Socialdemokratiet afviser ud fra dette og ud fra ønsket om en helhedsløsning SF's beslutningsforslag, idet vi dog har bemærket os miljøministerens netop fremsatte positive bemærkninger til dele af forslaget.

Jens Vibjerg (V):

Det er Venstres opfattelse, at beslutningsforslaget ikke giver resultater i forhold til indsatsen.

Den nuværende lovgivning fornuftigt administreret vil efter vor opfattelse også fremover være et fornuftigt værktøj. Venstre kan ikke støtte forslaget.

Niels J. Langkilde (KF):

Da Det Konservative Folkepartis ordfører, fru Eva Møller, ikke kan være til stede, har jeg lovet at fremføre hendes ordførertale.

Det Konservative Folkeparti kan ikke stemme for dette beslutningsforslag. Vi mener, at det tilsyn, der i øjeblikket finder sted på området, er tilstrækkeligt. Forslaget lægger op til øgede personaleressourcer, og det er vi modstandere af. Skulle opgaverne tilsige det, er vi overbevist om, at Miljøstyrelsen ved interne rokeringer af personale kan overføre timer til området.

Det påpeges i forslaget, at mulighederne for at overlade dele af tilsynet til andre skal overvejes. Det skal i den forbindelse nævnes, at Det Konservative Folkeparti er tilhænger af udlicitering og privatisering.

Men som sagt: Nej til det foreliggende forslag om skærpet tilsyn og øget kontrol.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Enhedslisten er godt tilfreds med initiativet fra SF om at få skærpet tilsynet med de kemiske

stoffer, og jeg skal derfor ganske kort meddele, at Enhedslisten støtter forslaget.

Vi synes, det er udmærket, især såfremt der indarbejdes nogle minimumskrav til de lokale tilsyn, som efter vores vurdering trænger til et gevaldigt løft. Men her vil jeg så henvise til debatten, vi havde for nylig – den 27. marts – i forbindelse med første behandling af et andet SF-forslag, nemlig forslaget om at forstærke de kommunale og amtskommunale miljøtilsyn. Vore bemærkninger fra dengang kan også tages som grundlag for vores støtte til det fremsatte forslag.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg må inderømme, at da jeg sad og læste dette forslag i toget fra Ringsted og herind i dag, syntes jeg egentlig, det lød som et meget godt forslag. Det syntes jeg på sin vis stadig væk, men der er altså lige det her men; der var et eller andet, der slog mig.

Hvad det var, fik jeg så at vide, da miljøministeren gjorde rede for sagen ved starten af forhandlingen. For det er jo reelt, at vi har nogle regler på området, og jeg synes også, miljøministeren på meget fin vis sagde, at der måske nok var noget af det her, der på en eller anden måde kan gøre, at nogle regler kan justeres lidt, og at der kan foregå nogle forhandlinger. Jeg kunne så forestille mig, det kunne foregå i det udvalg, hvor sagen nu skal behandles, således at vi får disse ting sat på plads, og således at der vises en imødekommethed over for det, der er ret og rimeligt.

Hvis det inden for de eksisterende regler kan ordnes på en god og hensigtsmæssig måde, synes jeg, det vil være ganske udmærket, men ligefrem at begynde at lave nye lovsystemer og lign. kan vi ikke støtte. Det er der ingen grund til.

Jeg må tro på, at det, miljøministeren siger, er rigtig; jeg har i hvert fald ikke nogen grund til ikke at tro det. Så vi støtter ikke det foreliggende forslag, men ser frem til, at miljøministeren tager sagen i sin egen hånd, som han har lovet forslagsstillerne, og så måske kigger på, hvad der kan justeres på det her område.

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil godt starte med at give en kort begrundelse for, at vi overhovedet har fremsat dette forslag.

Vi har fremsat forslaget som en helt naturlig forlængelse af den debat, der har været om det

kommunale og amtskommunale tilsyn. Det er jo indlysende, at staten også må føre et effektivt tilsyn på de områder, hvor staten har et ansvar; det har staten efter kemikalielovgivningen, og det er jo altså kemikalieinspektionen, der skal foretage det.

Vi har tidligere fremført, at der skulle være et minimum for tilsynet, altså at der er faste minimumstilsyn fastslået i lovgivningen eller præciseret i en bekendtgørelse.

Det er jo den holdning, der i og for sig er kommet frem med det seneste udspil fra miljøministerens side om en bedre retshåndhævelse. Man fastslår dér over for kommunerne, at der skal være minimumstilsynsfrekvenser. Det er vi meget tilfredse med, og derfor er det helt naturligt, at området her også må indrettes på den måde.

Vi mener altså også, at hvis der ikke er et godt og tilstrækkeligt miljøtilsyn, lader det sig heller ikke gøre at have nogen retshåndhævelse. Man kan ikke dømme nogen, hvis man ikke har bare et minimum af et tilsyn.

I den eksisterende kemikalielov står der jo ikke noget om, hvordan tilsynet skal føres, og det er det, vi har et ønske om at vi mere præcist siger noget om. Der må være et eller andet minimumskrav; man må gerne gå ud over det, men der må være et absolut minimum, for at man dog kan sige, at man har et tilsyn.

Baggrunden er i øvrigt også, at der har været en række meget kedelige sager, f.eks. den ulovlige import af sprøjtemidler, som vi så for nylig. Det burde være noget, som kemikalieinspektionen havde øje for: at man gik ud og tog stikprøvekontrol og havde blik for at lave opsøgende virksomhed. Men mit indtryk er, at der overhovedet ikke er ressourcer til det.

Jeg kan tage et andet eksempel. Der er for nylig foretaget stikprøvekontrol over for ulovlige nikkelsmykker; det er også kun stikprøvekontrol og af meget begrænset omfang. Der blev også i den forbindelse givet udtryk for, at det er noget tilfældigt og utilstrækkeligt, og at det burde være mere.

Så vil jeg i øvrigt også sige, at vi jo kæmper en brav kamp i EU for, at vi kan have høje miljøstandarder i Danmark, men alligevel bliver vi udsat for import af diverse farlige stoffer, og der må jo være en sammenhæng dér. Ét er, at vi kæmper dér – og det er vigtigt, at vi kæmper i EU mod de farlige stoffer – men når vi så bliver nødt til at få dem ind i landet, må vi da også holde øje med, hvad det er for noget, og hvilke

virkninger der er. Det er altså ikke godt nok, som det er i dag.

Jeg vil i øvrigt også gerne sige tak for miljøministerens positive svar. Jeg hører også det svar som en erkendelse af, at opgaven altså er meget stor og omfattende, og at der i dag ikke er afsat de tilstrækkelige ressourcer til at klare opgaven tilfredsstillende.

Men jeg hører også, at der er en vilje til at ville gøre det bedre, netop også at arbejde med f.eks. minimumstilsynsfrekvenser, og at der bliver tale om at lave årlige beretninger, så man kan få et overblik over, hvad der sker på det her område. For det er faktisk sådan, at vi ikke i dag har et overblik. Man kan også tage fat på at graduerede betalinger, altså lave brugerbetaling, og man kan selvfølgelig lave nogle tilsyn dér, hvor der virkelig er noget at gå efter i forhold til farlighed.

Så vil jeg gerne sige til fru Lis Greibe, at jeg ikke helt forstår det svar, der blev givet, for for os i SF er det ikke et spørgsmål om enten-eller. Vi skal jo både have denne her kontrol, og vi skal selvfølgelig også arbejde med oplysningsvirksomhed og information og alt, hvad man nu kan gøre. Men grænseværdier er jo ikke noget, man kan sætte i relation til miljøtilsynet.

Jeg vil sige, at jeg var meget glad for at høre hr. Bent Hindrup Andersens svar, som også var en positiv tilkendegivelse over for og en opbakning af SF's forslag her – i lighed med opbakningen af det tidligere forslag om miljøtilsyn.

Hr. Nødgaard var næsten lige ved at være positiv. Det var lige før, kunne jeg høre, at der var kommet et positivt svar, men det endte jo alligevel sådan lidt med, at det var nu ikke så positivt alligevel.

Jeg håber, at det på baggrund af det, miljøministeren her har sagt, vil være muligt at få foretaget en opstramning, og jeg vil godt spørge ministeren, om der er en vilje til at lave bindende regler på området her, f.eks. i form af en bekendtgørelse, som siger noget om minimumstilsyn, i lighed med det, der er foreslået i handlingsplanen vedrørende retshåndhævelse.

(Kort bemærkning).

Lis Greibe (S):

Vi er i Socialdemokratiet på ingen måde uenige med fru Anni Svanholt om, at man skal sætte ind på mange områder. Det var det, jeg forsøgte at give udtryk for, at der var mange felter, vi skulle sætte ind på, og selvfølgelig også med kontrol, så vi er sikre på, at loven overholdes.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvad jeg mente med det med grænseværdier, så nævnte jeg det, fordi SF selv i sine bemærkninger skriver, at man f.eks. kunne forestille sig et tilsyn mindst én gang pr. år med producenter og importører, der producerer eller importerer mere end 100 t kemiske stoffer og produkter pr. år.

Det, jeg mente, var, at man ikke kan sætte tal på den slags, for man kan jo ikke bare sige, at det er mængden af et stof, der afgør, hvor farligt det er. Det, det afhænger af, er, hvilke kemiske stoffer der er tale om. Det er derfor, det bliver meget svært at begynde at lave nogle tabeller over, hvor mange ton eller hvor mange kilo man skal bruge som grænse for, hvornår der skal være kontrol, og tilsvarende hvor tit det skal være – om det skal være hvert andet år eller hvert tredje år.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil gerne sige til fru Lis Greibe, at det, vi har foreslået, er, at man kunne gå frem efter de nævnte principper, og vi foreslår så, at man også – det er vel oplagt – kigger efter dér, hvor der er store mængder af kemikalier.

Men selvfølgelig handler det også om farligheden, og det er indlysende, at i den praktiske tilrettelæggelse af et sådant tilsyn vil man tænke det ind; det er klart. Det er kun angivet som nogle retningslinjer for, hvad vi kunne forestille os der skulle indgå i sådan en vejledning for, hvordan tilsynet skal føres. Vi er bestemt åbne over for at snakke om nærmere bestemmelser. Sådan skal det opfattes.

Det vigtigste for os er, at vi får fastslået, at der må altså være et minimumstilsyn, for at vi kan leve op til tilsynsbestemmelserne i lovens forstand.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag,

betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af Folketinget Niels Helveg Petersen har meddelt mig, at han på grund af udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 41, stk. 3, litra d, fra og med den 19. april 1996 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Europaudvalget (16/4 96):

Udtræder: Lene Espersen (KF)

Nyt medl.: Thomas Torp Andersen (KF)

Forskningsudvalget (16/4 96):

Udtræder: Lene Espersen (KF)

Ny stedf.: Thomas Torp Andersen (KF)

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (16/4 96):

Udtræder: Lene Espersen (KF)

Nyt medl.: Thomas Torp Andersen (KF)

Miljø- og Planlægningsudvalget (16/4 96):

Udtræder: Lene Espersen (KF)

Ny stedf.: Thomas Torp Andersen (KF)

Socialudvalget (16/4 96):

Udtræder: Lene Espersen (KF)

Nyt medl.: Thomas Torp Andersen (KF)

Uddannelsesudvalget (16/4 96):

Udtræder: Lene Espersen (KF)

Nyt medl.: Thomas Torp Andersen (KF)

Det Udenrigspolitiske Nævn (16/4 96):

Udtræder: Villy Søvnald (SF)

Nyt medl.: Gert Petersen (SF)

Udtræder: Gert Petersen (SF)

Ny stedf.: Villy Søvnald (SF)

Skatteudvalget (17/4 96):

Udtræder: Jens Løgstrup Madsen (V)

Nyt medl.: Kim Behnke (FP)

Udtræder: Kim Behnke (FP)

Ny stedf.: Jens Løgstrup Madsen (V)

Folketingets næste møde afholdes i morgen,
torsdag den 18. april 1996, kl. 10.00.Angående dagsordenen skal jeg henvise til
den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.48